

KERKBLAD

Jaargang 26 - nummer 3
vrijdag 8 februari 2019
editie Leeuwarden e.o.

G

25
- JAAR -
1994 - 2019

geandewei

Foto Willem Wilstra

Protestantse
Kerk

Grote schoonmaak: Waddenzee, kerk, geloof

Dorpskerkambassadeur
Jolanda Tuma stelt zich voor

Geloofsgetuige
Giuseppe Tedeschi

Kerk verandert zoals
een slang van huid wisselt

Column Majelle Hoek

Schuilplaats

Als ze naar bed gaan is er een kerkdienst bezig. Wanneer ze opstaan klinkt er nog steeds gezang en gebed. Tijdens dit schrijven verschuilt het Armeense gezin Tamrazyan zich bijna drie maanden in het Haagse kerkhuis Bethel. Ze kunnen er niet gearresteerd worden, want zolang de dienst voortduurt mag de overheid de kerk niet in, zo schrijft artikel 12 van de Algemene wet op het binnentreden voor. Het doel van de preekmarathons is het voorkomen van uitzetting van de familie Tamrazyan: vader, moeder en drie kinderen van inmiddels 15, 19 en 21 jaar. De naastenliefde gaat heel de wereld over. Het geeft het gezin hoop dat ze na negen jaar in Nederland mogen blijven. Evenals het verhitte debat over het kinderpardon.

De christelijke kerk kent een lange geschiedenis als het gaat om het bieden van een schuilplaats aan hen die dat nodig hebben. Overigens ook een lange geschiedenis waarin ze dat niet biedt. Het zet mij aan het denken hoe wij als (Friese) regionale kerken een schuilplaats bieden aan onze naasten. Een dakloze die in een kerkportiek ligt. Zou die door de koster vriendelijk doch standvastig worden wegge-wimpeld. Of warm worden ontvangen?

In het Amerikaanse San Fransisco stelt de St. Boniface Church elke dag haar deuren open voor dak- en thuislozen. Er komen geen intakeformulieren aan te pas. Iedereen is er welkom en mag zich nestelen in een van de kerkbanken. Stel je voor, dat de Leeuwarder Sint Bonifatiuskerk dit zou doen.

We bidden ons suf voor vrede, vluchtelingen en alle ellende op de wereld. Maar het antwoord op veel van onze gebeden begint bij onszelf. Vooral als het om ellende in eigen achtertuin gaat. In Katwijk, en later Den Haag, gaven ze barmhartig antwoord. Om te doen wat ze altijd doen, maar dan iets vaker. 24 uur per dag, zeven dagen per week.

Het geeft niet alleen dat ene gezin hoop. Dit krachtige initiatief geeft weer vertrouwen in de kerk en wat ze allemaal in huis heeft. De kunst is het te zien en te gebruiken. Regels uit, hart aan. Gods woord versus het starre asielbeleid. Hoe eenvoudig kan het zijn.

Meditatie Grote schoonmaak

'Jezus joeg hen allemaal de tempel uit, met hun schapen en runderen.'
(Johannes 2:15)

door ds. Lubbert Adema

Overall langs de Waddenkust en langs de kust van de Waddeneilanden, zag je de mensen druk in de weer. Bezig de rommel op te ruimen die aan land kwam. Er komt wat los, als er 280 containers overboord slaan.

Van militairen tot schoolkinderen, van stoere mannen tot stoere vrouwen, toeristen en vrijwilligers, die graag de handen uit de mouwen staken, om grote schoonmaak te houden.

En de mensen die opgeruimd hebben, vonden het helemaal niet erg om te doen en helemaal niet zwaar. Want vele handen maken licht werk, zullen we maar zeggen.

En na een schoonmaakactie waren de zeedijk en de stranden zo schoon, als we het eigenlijk nooit gezien hebben. En wat een mooi gezicht is dat, alles in de natuur brandschoon. Wat kan de kuststrook bij de Waddenzee en op de Waddeneilanden dan nog eens extra mooi zijn. Als alle troep en afval is opgeruimd. Alles zo ongerept en schoon. Zo moet God het dus bedoeld hebben.

Grote schoonmaak

In de kerk lezen we tussen Kerst en de Veertigdagen voor Pasen, elke zondag over wat Jezus tijdens zijn leven op aarde gezegd en gedaan heeft. Een van de dingen, die Jezus gedaan heeft, is dat Hij in de hoofdstad van Israël, Jeruzalem, de tempel, het huis van God, binnenliep, en daar grote schoonmaak hield. Wanneer je in Jeruzalem het huis van God binnen kwam, liep je eerst langs handelaren bij wie je geld kon wisselen. Op straat betaalde je met Romeins geld, in Gods huis betaalde je met Hebreeuws geld. Met dat geld wisselen moesten een heleboel handelaren de kost verdienen, die elkaar heftig en soms luid-

ruchtig beconcurrerden. Daarnaast liep je langs allemaal kooplieden, die dieren verkochten, die dan in de tempel geofferd konden worden. Runderen, schapen, vogels; voor rijk en arm was er wel iets bij. En natuurlijk wilde je als koopman je handel kwijtraken, voor de tempeldeuren dicht gingen. Het was dan ook een geschreeuw, geloei, geblaat en gemekker en gepiep. Horen en zien verging je soms.

En Jezus joeg hen allemaal eruit. Opgeruimd staat netjes. En ineens, nu er geen markt meer was in Gods huis, zag het er allemaal extra mooi uit. Zo moet God het bedoeld hebben. Wat een rust. En als mensen bidden zonder woorden, stil, in zichzelf, kan God ze weer horen.

In het boek waarin Johannes het leven van Jezus vertelt, staat dit verhaal over Jezus helemaal aan het begin. Eerst heeft Jezus de bruiloft in het plaatsje Kana gered, waar het feest in het water dreigde te vallen. Maar Jezus veranderde er water in wijn. Hij kwam de bruiloft redden. En daarna ruimde Jezus de tempel van Jeruzalem op.

Zo wilde Johannes meteen vanaf het begin vertellen, dat Jezus ons komt redden, maar ook dat Jezus alles opruimt wat tussen God en mensen in staat.

Grote schoonmaak.

De Waddenzee, de kerk, het geloof.

Zodat alles wat mensen het uitzicht op God beneemt, wordt opgeruimd. En mensen weer gaan zien en weer oog gaan krijgen voor hoe God het echt bedoeld heeft.

Daarom is Jezus naar deze wereld gekomen.

Lubbert Adema is predikant van de Protestantse Gemeente Metslawier – Niawier

Foto Willem Wilstra

Leesooster

Week 7, 10 t/m 16 februari

zondag Lucas 5:1-11
maandag Lucas 5:12-16
dinsdag Lucas 5:17-26
woensdag Lucas 5:27-39
donderdag Psalm 36
vrijdag Jeremia 3:1-11
zaterdag Jeremia 3:12-21

Week 8, 17 t/m 23 februari

zondag Jeremia 3:22-4:2
maandag Jeremia 4:3-18
dinsdag Jeremia 4:19-31
woensdag Jeremia 5:1-14
donderdag Jeremia 5:15-31
vrijdag Psalm 137
zaterdag Ester 8:3-17

Actueel

Pionieren als mindset

In het gesprek rondom pionieren kom ik verschillende vragen tegen die mij uitdagen een houvast te zoeken over hoe ik met pionieren om wil gaan. Maak je pioniersplekken of ontstáan er pioniersplekken? Is de kerk leidend in wat er gebeurt of het gebied waarin de kerk haar missie heeft? Moeten we de kerk redden met pionieren of volharden in onze missie en komt het dan vanzelf goed?

door Aafke Stegeman

Elke kerk heeft de opdracht om aanwezig te zijn in zijn of haar standplaats. Om de ander lief te hebben en te dienen zoals Jezus ook ons gediend heeft. Elke gemeenschap heeft zo zijn eigen manier om deze missie uit te werken. Het is een interessante vraag hoe het missiegebied en de uitwerking van deze missie met elkaar in relatie staan.

Gaan we aan de slag met het gedachtegoed van pionieren, dan zorgen we voor activiteiten in het missiegebied, waarbij we met dat wat we doen de wereld beter maken en waardevolle groei realiseren!

Uitstappen

Als we er vanuit gaan dat pionieren naar mensen toegaan is dan zouden we uit moeten stappen en nieuwe plekken moeten creëren. Bij deze keuze is het mogelijk dat de huidige plekken eraan blijven bestaan, maar ook dat de huidige vorm van kerk zijn (mee) transformeert in een nieuwe vorm of uiteindelijk verdwijnt. Het creëren van nieuwe plekken rondom een gedeeld belang sluit aan bij de ontwikkeling van onze samenleving als netwerksamenleving.

Mindset

Als pionieren een mindset is dan zou elke kleine cel-groep in een gemeente zich kunnen laten grijpen door het gedachtegoed en als reactie daarop zichzelf vermenigvuldigen. Het vermenigvuldigen van cellen is een principe dat we vanuit onze eigen lichamelijke opbouw kunnen begrijpen. Ons lichaam wordt opgebouwd vanuit één groepje cellen, dat door vermenigvuldiging een heel lichaam gaat vormen.

Een lichaam kan weer fungeren als basis in

het uitwerken van de missie om de ander te dienen. Deze beeldspraak raakt aan het ecclesiologische kader van de kerk; de kerk als lichaam van Christus. Dit kader is een hulpmiddel om over gemeenschap in de vorm van cel-groepen na te denken.

In deze gemeenschap heeft iedereen zijn eigen plek. Je hoeft niet hetzelfde te denken en te doen, maar je hebt eenzelfde missie. De kerk is zo een netwerk met allemaal kleinere netwerkjes. De kleinere netwerkjes vormen zich rondom een gezamenlijk belang als opvoeding, mantelzorg of de inzet voor vluchtelingen. Samen vormen ze het lichaam van Christus.

Groeien met de celgroepen

Vanuit deze mindset hoef je niet beslist uit te stappen, maar kan je ook groeien met de cel-groepen die er zijn. De kleine cel-groepen gebruiken hun specifieke karakter voor de wereldverbeterende groei die met pionieren wordt beoogd. Elke cel-groep kan zijn netwerk uitbreiden door samen te werken met andere gemeenschappen, maatschappelijke organisaties of stichtingen.

Vanuit deze mindset is het heel goed voor te stellen dat de noodzaak van eigen kerkgebouwen op den duur zal verdwijnen. Gebouwen en ruimtes zullen veelal aansluiting moeten hebben bij het gedeelde belang van de groepen die er gebruik van maken. Zo krijg je dan bijvoorbeeld centra of plaatselijke groepen voor stilte, kunst, opvoeding, muziek, cultuur, literatuur, zingeving etc.

Met pionieren als mindset ga je zo terug naar de corebusiness van de kerk. Elke actieve cel-groep in de kerk kan zich toelagen op de missie vanuit zijn specifieke karakter.

Diversen

NBG-Bijbelquiz op 19 februari in Nehemia in Dokkum

Op dinsdag 19 februari wordt de jaarlijkse Bijbelquiz van het Nederlands Bijbelgenootschap (NBG) in Dokkum gespeeld. Het NBG

maakt sinds 2005 ieder jaar een Bijbelquiz en de belangstelling daarvoor neemt nog jaarlijks toe, meldt samensteller Frans van Houwelingen. Dit jaar heeft één van de onderdelen als onderwerp: 'Met andere ogen', het thema van de Bijbelzondag. „Door de quiz ga je met andere ogen kijken naar sommige Bijbelverhalen. Zelfs is bekende verhalen ontdek je nieuwe dingen. En misschien geldt dat ook voor het kijken naar mensen. Vaak horen we dat het houden van een bijbelquiz samenbindend werkt. Mensen met verschillende achtergronden ontmoeten elkaar in een ontspannen en informele sfeer.” Iedereen is welkom in de Nehemia, Zaagmolenstraat 2 in Dokkum, van 19.30 tot ca. 21.15 uur. Toegang is gratis dankzij sponsors, wel is er een collecte voor het NBG. Aanmelden voor 12 februari - als team of individueel - bij Ria Rispens (0519) 321409 of j.rispens@outlook.com.

Jellema geeft lezing over orgelbouw na 1945 in Friese kerken

Theo Jellema, organist van de Grote of Jacobijnerkerk in Leeuwarden, verzorgt op woensdag 13 februari een lezing over Orgelbouw na 1945 in Friese kerken. Hij werkt aan een boek met dezelfde titel, dat hij in september

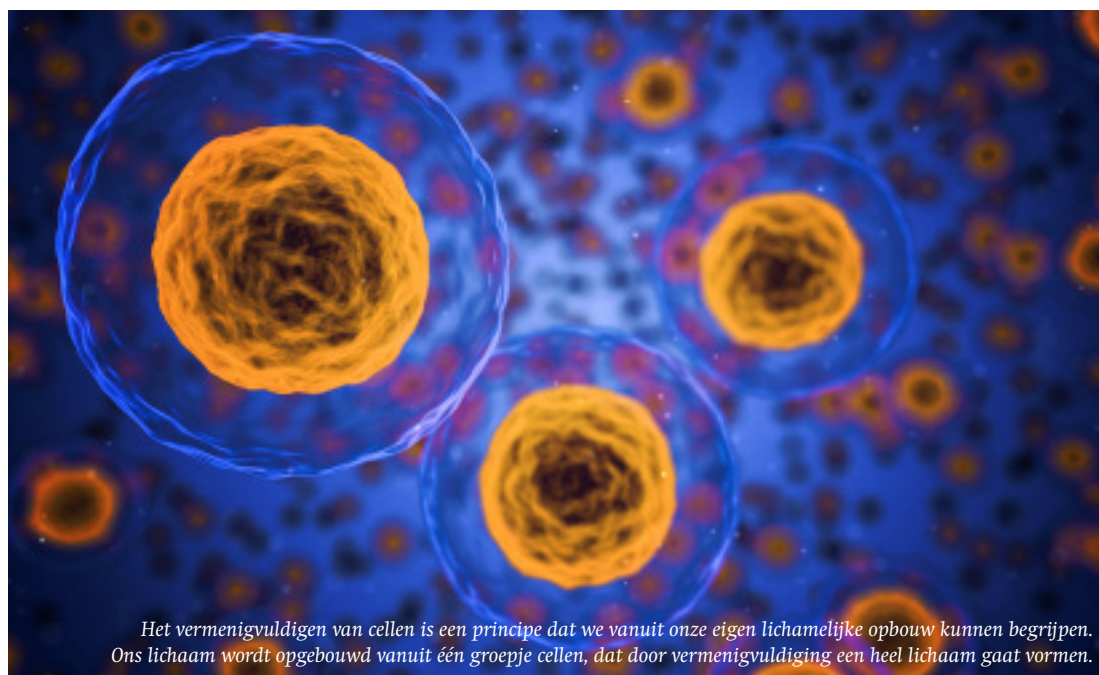
hoopt te presenteren. De lezing is in de Lutherse kerk aan de Nieuwe Oosterstraat in Leeuwarden, aanvang 20.00 u., kerk open om 19.30 uur. De lezing wordt muzikaal omlijst door Broer de Witte. Het gaat om de laatste bijeenkomst in de serie lezingen over orgelcultuur die Organum Frisicum samen met de Lutherse gemeente organiseerde in het kader van LF2018. De toegang is gratis, er is een collecte voor de restauratie van het Van Damorgel (1864) in de kerk.

Zangavond in Hervormde Kerk Driezum voor Woord & Daad

Woord & Daad houdt op 23 februari een samenzangavond in de Hervormde Kerk van Driezum. Aanvang 19.30 u, toegang gratis. Er is een collecte voor het

schoondrinkwaterproject van Woord & Daad: 'Wonderschoon, voor een gezonde toekomst.' Ook is er een verkooptafel met o.a. postzegels, kaarten en pepermint. Op het programma staan Psalmen, Gezangen en andere liederen, begeleid door dhr. Kaspersma op het Hinszorgel. Ds. J.A. Mol verzorgt een meditatie.

Het vermenigvuldigen van cellen is een principe dat we vanuit onze eigen lichamelijke opbouw kunnen begrijpen. Ons lichaam wordt opgebouwd vanuit één groepje cellen, dat door vermenigvuldiging een heel lichaam gaat vormen.

Fotokollum Willem Wilstra Ambysje

Yn de tarieding foar myn foto-kollum sneupte ik yn 'e Bibel om foar in byskrift fan bygeande foto. Ik fûn it wurd 'stribje' mar dat kaam my wat bot oer.

Mar it kin ek útlein wurde as 'ambysje'.

Jongelju dy't nei it heger ûnderwiis geane witte gauris wol wat rjochting at se út wolle.

Albert Coster fan Easternijtsjerk wol arsjitekt wurde; noch ien seizoen nei it HBO yn Grins en dan is er klear.

Dan giet it oan; syn earste wurkplak leit op Curacao, earst foar in healjier op in grut buro.

Om yn 'e fakânsje wat te fertsjinjen moat Albert moarns betiid fan bêd ôf, want de blomkoallen moatte op tiid nei de gruthannel.

By boer Weidenaar stiet er oan 'e ein

fan in rinnende bân, dêr't sa'n tsien 'snijers' de koallen op lizze. Hy hat in skerp each. Elke koal moat troch de hannen.

Der binne twa maten en de kwaliteit moat goed wêze.

Oaren smyt er der fuort út. Der binne ek dagen, dat se yn 'e brokkoly sitte.

Yn it boek Spreuken fûn ik noch in apart wurd, as tsjinstelling fan ambysje: Loaibûse (luiwammes).

Sokken sille it yn 'e regel net fier skoppe!

Mozaïek van kerkplekken

Het verlangen dat de kerk niet zal verdampen

Wat is er nodig om groter wordende nieuwe kerkplekken een zelfstandige plaats te geven in de kerk? Tijdens de eerste avond van de ronde 'Mozaïek van kerkplekken' kwamen veel ideeën en ervaringen voorbij. „We moeten meer naar gaven kijken in plaats van naar ambten.”

In De Arke in Drachten werd op 10 januari voor het eerst met predikanten en gemeenteleden gesproken over de nota *Mozaïek van kerkplekken*.

In de kerk staat een groot spandoek waarop drie 'behuizingen' staan: de caravan, een *tiny house* en een gewoon huis. Als de reguliere gemeente het gewone huis is, zijn de meeste pioniersplekken een caravan. Maar in de nabije toekomst zullen 30 tot 70 nieuwe kerkplekken uitgroeien tot een *tiny house*. Wat betekent dat voor de ambten, voor lidmaatschap en ook voor de verbinding met bestaande gemeenten?

Honderd mensen

„Ik kom uit Surhuisterveen, Ees, De Westereen, Borger, Drachten, Winsum, Dokkum...” Bijna honderd mensen stromen binnen en allerlei plaatsen passeren de revue. Soms vertellen mensen bij de ingang al wat hen bezighoudt en in de loop van de avond worden er steeds meer ervaringen gedeeld. Hoe in het noorden talloze dorpsgemeenten moeite hebben het hoofd boven water te houden. „Wij

zijn ook een tiny house.” Er worden opmerkingen gemaakt over de positie van de kerkelijk werker. Die wordt in het rapport niet doordacht - want dat is de agenda van het rapport niet - maar het is wel nodig dat er over die positie doorgedacht wordt.

Stemmen

De aanwezigen stemmen via een zogenaamde 'mentimeter' over de onderwerpen waarover ze door willen praten. Dat zijn: 'de ambten' en 'de verbinding met de bestaande gemeente'. Sommigen vrezen dat de ambten bij nieuwe kerkplekken geen rol spelen. Anderen zouden de ambten daar graag afgeschaft zien. „We moeten meer naar gaven kijken”, zo klinkt het ook. „Wij hebben gewoon een team en we verdelen de taken volgens de gaven die mensen hebben.” Er is een vraag naar meer flexibiliteit.

Wat betreft de verbinding met de bestaande gemeenten klinkt een oproep om aanwezig te zijn bij de ringbijeenkomsten. Later geeft iemand anders aan ze graag ook in de classis te zien. „We hebben de verhalen van pioniers

nodig! Ze kunnen ons bemoedigen.” En er klinkt ook: „Het is goed als die nieuwe gemeenten wat voelen van de pijn van de krimp, want dat is waar de kerk waar ze uit voortkomen ook mee te maken heeft.” De vrijwilligers bij nieuwe kerkplekken willen zich verbinden, maar willen ook niet al te veel vergaderingen.

Niet verdampen

De sfeer tijdens de avond is constructief. Achter en onder al het gesprek ligt een verlangen: dat de kerk niet zal verdampen. Niet omdat de kerk zo belangrijk is, maar omdat we het goede nieuws over God en Jezus niet uit beeld willen laten verdwijnen. Daarom is het belangrijk dat nieuwe vormen van kerk-zijn de ruimte krijgen, om mensen te ontmoeten die ver van de bestaande kerk af staan.

Er volgen nog drie bijeenkomsten, namelijk in Dordrecht, Apeldoorn en Eindhoven. Wilt u daar naartoe, kijk dan op protestantsekerk.nl/ronde-mozaiek-van-kerkplekken voor data, locaties en aanmeldformulier.
bron: protestantsekerk.nl

Dorpskerkenbeweging Ambassadeur stelt zich voor

Sinds september 2018 kent de Protestantse Kerk Nederland een Dorpskerkenbeweging. Een beweging van, voor en door dorpskerken, die wordt ondersteund door een projectgroep. Deze projectgroep bestaat uit een projectleider (Jacobine Gelderloos) en drie dorpskerkambassadeur (Mathilde Meulenstein (Zuid-Nederland), Betsy Nobel (Midden-Nederland) en ik (Noord-Nederland).

door Jolanda Tuma

De dorpskerkenbeweging heeft enerzijds tot doel om de dorpskerk op de kaart te zetten, en anderzijds om de kerkelijke gemeenten uit te dagen om de deuren open te zetten en te kijken op welke manier de kerk bij kan dragen aan het welzijn van mensen in de dorpen. De redactie van *Geandewei* geeft me de gelegenheid regelmatig een kerkgemeenschap voor het voetlicht te brengen. Maar voor dit van start gaat, is het misschien aardig om mezelf even voor te stellen en iets te vertellen over hoe ik dorpskerkambassadeur werd.

Omwervingen

Mijn naam is Jolanda Tuma. Ik woon op het Groninger platteland tussen Winsum en Oerterendam met mijn man en drie kinderen. 48 jaar geleden ben ik geboren in Fryslân en groeide ik op bovenop de terp van Ee. Hoewel het uitzicht vanuit ons huis totaal werd bepaald door de toenmalige hervormde kerk, had ik nooit kunnen bevroeden dat kerken zo'n centrale plek in mijn leven zouden krijgen. Na allerlei omzwervingen in natuurwetenschap, bedrijfsleven, kerk en geestelijke zorg kwam ik uiteindelijk in 2014 als kerkelijk werker terecht in een piepkleine maar hechte kerkelijke gemeente, de Protestantse gemeente Halfambt.

Kerk in het Dorp

Deze gemeente stond op het punt om te fuseren met een buurgemeente en stelde zich de vraag: hoe kunnen we ook na de fusie de kerken in onze dorpen open en levend houden? Die vraag was me op het lijf geschreven. Ik sta graag met één been in de kerk en met mijn andere been daarbuiten. Langzamerhand ontstond het idee van Kerk in het Dorp. Een initiatief van de Protestantse Winsum-Halfambt

om de kerken van Eenrum, Den Aniel en Westernieland open en levend te houden, door verbindingen te zoeken tussen religie, natuur, cultuur en muziek en de deuren letterlijk en figuurlijk open te zetten.

Dorpskerkenbeweging

Dit project werd na een symposium opgemerkt door het dienstencentrum van de Protestantse kerk Nederland. Voor ik het wist was ik betrokken bij de net opgestarte Dorpskerkenbeweging. In eerste instantie als lid van de projectgroep, daarna als dorpskerkambassadeur voor Noord-Nederland.

Bezoek

Als dorpskerkambassadeurs komen we graag bij kerkelijke gemeenten op bezoek en denken we mee over hoe uw gemeente kerk in het dorp is of zou kunnen zijn. Vanuit deze contacten wordt een platform gevormd waar goede ideeën kunnen worden gedeeld. Daarnaast hebben we contact met instanties buiten de kerk, zoals de Stichting Alde Fryske Tsjerken en het Centrum voor Religie en Erfgoed van de Rijksuniversiteit Groningen en zijn we als beweging gesprekspartner voor verschillende instanties die zich bezighouden met religie en leefbaarheid. Tot slot proberen we via de media aandacht te vragen voor de dorpskerken.

Verder praten?

Wilt u of uw gemeente eens verder praten over het onderwerp dorpskerk? Of hebt u een mooi verhaal waar andere dorpskerken door kunnen worden geïnspireerd?

Neem dan gerust eens contact op. Dat kan via j.tuma@protestantsekerk.nl of (06) 18973930.

Geloofsgetuige

Giuseppe Tedeschi

'De favorieten van Jezus zijn de armen en zij die behoeftig zijn. En het Evangelie leert dat corruptie, leugen en onrecht hun woede oproepen'

*3 maart 1934, Jelsi (Italië)

† 2 februari 1976, La Plata (Argentinië)

De 'Vuile Oorlog' moet 30.000 mensenlevens hebben gekost. Het kolonelsregime van Videla dat in 1976 de macht in Argentinië van Isabel Peron had overgenomen ging met geweld politieke tegenstanders te lijf, onder wie veel priesters en nonnen.

Aan die staatsgreep was ook veel geweld voorafgegaan. Het trof ook een Italiaan. Als zestienjarige was hij naar Argentinië gekomen. Bij de paters Salesianen vond hij een geestelijk thuis en bekwaamde hij zich als meubelmaker voordat hij het priesterseminarie inging. Na eerste ervaringen als priester verruilde hij het comfort van de parochie voor een nieuwe sloppenwijk van Buenos Aires, Villa Itat. Er woonden zo'n 12.000 migranten uit het binnen- en buitenland, zonder riolering, electriciteit of bestrating. In de geest van de Latijns-Amerikaanse bevrijdingstheologie, maar tegen de zin van de kerkleiding, koos hij ervoor om als priesterarbeider bij de armen te leven. Zij waren vaak ongedocumenteerd en werkloos. Timmerman José organiseerde coöperaties voor bestrating, electriciteit en gezondheidszorg, eenvoudige woningbouw, een bibliotheek, hulp tegen geweld. Hij werd ook verliefd en ging samenwonen. Kerst vierde hij met lange tafels voor alle burens.

Er waren maar 18 kranen op 10.000 krotten. De reactie van de minister van sociale zaken op zijn actie voor een betere watervoorziening was dreigend. Een medewerker werd gekidnapt. José belegde een gedachtenisviering met delen van brood: 'Zo blijft hij onder ons'. Twee dagen later arriveerden er in plaats van de toegezegde extra kranen drie gewapende mannen. Onder de dreiging dat ze ook de zwangere Juanita mee zouden nemen liet hij zich afvoeren. Enkele dagen later werd zijn lichaam doorzeefd met kogels en met tekenen van marteling op straat aangetroffen.

Een maand later werd de MEHD opgericht, een oecumenische mensenrechtenbeweging, 'als een resultaat van de gulle toewijding die José aan onze armste mensen betoonde'. In Villa Itat bleef men nog lang spreken over Padre José: 'een echte christen'. Een Italiaanse consul erkende later dat de diplomaten hadden geëxcelleerd in voorzichtigheid. In ons land bepleitte Neerlands Hoop tevergeefs een boycot van het WK voetbal van 1978. De deelname van een zekere Zorreguieta aan het Videla-regime bezorgde ons veel nationaal gedoe. En het duurde lang voordat de Dwaze Moeders ook de Rooms-Katholieke kerkleiding in beweging kregen om onderzoek te doen naar de steun aan het geweld en het boetekleed aan te trekken.

Harmen Jansen

Dag van de Communicatie op zaterdag 16 maart in Utrecht

Op zaterdag 16 maart houdt de Protestantse Kerk de Dag van de Communicatie. In het Dienstencentrum van de kerk in Utrecht zijn kerkbladredacteurs, webredacteurs, communicatiecommissies etc. welkom om nieuwe kennis te vergaren voor de communicatie in de eigen gemeente. Op het programma staan onder meer workshops over het laten doorklinken van missie en visie van een gemeente, het maken van een krachtige website, het omgaan met social media en het maken van aansprekende foto's die toch de AVG kunnen doorstaan. Deelname kost dertig euro inclusief reader, koffie/thee en lunch. Aanmelden moet via aanmelder.nl/106305.

Country Trailband zingt in Anna-tsjerke van Winsum

De bekende Country Trailband komt op zondagavond 10 februari naar de Anna-tsjerke van Winsum. De band speelt gospel, country, Glorieklokken en liederen uit de bundel van Johannes de Heer. In de anderhalf uur durende dienst is er volop ruimte om mee te zingen. Eén van de bandleden verzorgt een korte meditatie. De avond begint om 19.30 uur.

Protestantse Kerk brengt weer een jaarboek uit

Jaarboek
Protestantse Kerk
in Nederland
2015-2016

De Protestantse Kerk brengt in 2019 een vernieuwd jaarboek uit. Wanneer precies is nog niet bekend, maar het moet in ieder geval dit jaar gebeuren. De laatste editie van het boek dateert uit 2015. Het jaarboek bevat contactgegevens van predikanten, kerkelijk werkers, scriba's et cetera. Ondanks het digitale tijdperk waarin we leven, is het geliefd naslagwerk om snel een mailadres of telefoonnummer op te zoeken. In verband met de nieuwe privacy-wetgeving is het niet meer mogelijk om het boek via de gebruikelijk weg uit te geven. Een boek met contactgegevens mag namelijk niet meer in de boekhandel verkocht worden. Wel mag een 'club' in eigen beheer zo'n boekwerk maken. Dat gaat de dienstorganisatie dan ook doen. De kerk gaat waarschijnlijk de gegevens onttrekken aan het ledenregistratiesysteem. Om correct te worden vermeld is het dus belangrijk dat gemeenten hun gegevens daarin goed bijhouden.

Scriba René de Reuver vergelijkt de transformatie van de kerk met een slang die van huid wisselt. 'Hoe pijnlijk ook, het is een teken van vitaliteit.'

door René de Reuver

Een slang is een bijzonder dier. Nagenoeg geruisloos zoekt hij bedachtzaam, al kronkelend, zijn weg. Gefocust op zijn prooi. Met de slang valt niet te spotten. Fascinerend is ook hoe hij van huid wisselt. Op een gegeven moment kruipt hij uit zijn oude huid en gaat hij verder met een nieuwe. Zoals wij wisselen van een jas die niet meer voldoet, zo verwisselt een slang zijn huid.

Secularisatie doet pijn

Wat zich op dit moment in kerkelijk Nederland voltrekt, doet me denken aan dit wonder van de natuur. Kort geleden publiceerde het Sociaal Cultureel Planbureau (SCP) de resultaten van een onderzoek over de kerkelijkheid in Nederland, getiteld: *Christenen in Nederland. Kerkelijke deelname en christelijke gelovigheid*. Wat niet nieuw is in dit onderzoek is de doorgaande secularisatie. Het onderzoek bevestigt wat we allemaal om ons heen zien: slinkende gemeenten, afstoten van kerkgebouwen, kleiner wordende predikantsplaatsen, groeiend bijbels analfabetisme... Dit alles doet pijn.

Bewust geloven

Toch is dit niet de enige boodschap van het onderzoek. Het vertelt ook een ander verhaal. Wat blijkt? Jongeren zijn steeds bewuster en meer betrokken lid van de Protestantse Kerk. Zij kiezen welbewust voor geloof en kerk. Mensen die lid zijn van een protestantse gemeente zetten zich meer dan gemiddeld in als vrijwilliger voor de samenleving. In het geheel van de samenleving hechten velen aan een goed functionerend kerkgebouw in de buurt. Het rapport besteedt ook één hoofdstuk aan migrantenkerken in Nederland. Het aantal christenmigranten wordt ruwweg geschat op een miljoen! Velen van hen komen wekelijks bijeen in gehuurde zalen van kerken of kantoren.

Nieuwe kerkplekken

Zijdelings geeft het rapport ook aandacht aan de diverse nieuwe vormen van kerk-zijn binnen de Protestantse Kerk. Op dit moment zijn er al meer dan honderd nieuwe kerkplekken. Sommigen zijn al aan hun tweede lustrum toe. Zij zijn uitgegroeid tot nieuwe zelfstandige geloofsgemeenschappen, niet in plaats van bestaande (wijk)gemeenten, maar eraan. We spreken daarom over een mozaïek van kerkplekken.

De conclusie van het onderzoek van het SCP is duidelijk: de secularisatie gaat verder én er voltrekt zich een transformatie van kerkelijkheid. De traditionele vorm van het christendom brokkelt steeds verder af.

Er wordt gezocht, maar minder gevonden. Tegelijk dienen er zich nieuwe geloofsgemeenschappen aan: migrantenkerken, pioniersplekken, monastieke kerkvormen, kliederkerken et cetera.

Nieuwe huid

De slang kruipt uit zijn oude huid en hult zich steeds duidelijker in een nieuwe kleurrijke en passende huid. In de woorden van het SCP-rapport: 'misschien wordt er minder gevonden en al helemaal pasklaar aangetroffen, maar daarom niet minder gezocht. Misschien duiken religie en spiritualiteit in het hedendaagse Nederland steeds vaker op als in een gebroken spiegel: herkenbaar, maar in stukken en brokken en niet op de plaats waar je ze verwacht' (blz. 160).

De kerkelijke veranderingen gaan snel, ook binnen de Protestantse Kerk. De kerk kruipt uit haar huid. De slang laat zien dat wisselen van huid nodig is om in een nieuwe fase goed te kunnen functioneren. Hoe pijnlijk ook, het is een teken van vitaliteit.

Voor deze transformatie is veel energie en Geest-kracht nodig! bron: protestantsekerk.nl

Zoals wij wisselen van een jas die niet meer voldoet, zo verwisselt een slang zijn huid.

Persoonlijk Een blij hart maakt het aangezicht vrolijk

We zijn welgemoed begonnen aan het nieuwe jaar, 2019. Wat zijn onze verwachtingen van dit jaar? En hebben we ook goede voornemens? Misschien voortaan wat minder vaak naar actualiteitenprogramma's kijken die de problemen van het leven schetsen, maar de televisie uitdoen en een goed boek lezen? Of een favoriet muziekstuk laten klinken? Ik doe maar een suggestie, de afweging kunt u zelf maken. In ieder geval mogen we vrolijk en welgemoed, met God's hulp, het nog vrij nieuwe jaar vervolgen.

door door Maurice C.J. Wielenga

De Spreuken kunnen ansteke- lijk werken

'Een blij hart maakt het aangezicht vrolijk', staat in Spreuken 15:13 (NBG). En zo is het: een vrolijk en blij hart geeft ook een vrolijk gezicht, of je nu introvert of extrovert van karakter bent. Een vrolijk gezicht straalt af op je omgeving, op je huisgenoten, je collega's, je medespelers van de sportclub. Vroeger op de christelijke Mulo in Leeuwarden hadden we een leraar die altijd een zuinig en zuur gezicht had. Hij kreeg daarom de bijnaam 'de zure'. Als je nooit eens breeduit kunt lachen - je hebt daar nota bene spieren voor gekregen - ja: dan word je een zure oom of zure tante.

De Spreukenbrief heeft ook reden om het zo positief uit te drukken. Achter het woord 'vrolijk' staat namelijk een komma, die de inleiding vormt voor een waarschuwing voor ons: 'maar door hartenleed wordt de geest verslagen.'

De stemming van het hart valt op het gezicht te lezen. Spreuken roept ons dus op, blij en dankbaar door het leven te gaan, ook al worden we regelmatig geplaagd door zorgen of vervelende aandoeningen van het lichaam.

En Spreuken heeft ook alle reden om zich zo uit te drukken: als je met kommer door het leven gaat, vaak vooroordelen hebt, bang bent in een gesprek niet de goede woorden te kunnen vinden, ja, dan ontvalt je de moed.

Vandaar ook dat in de Bijbel, zeker bij de apostel Paulus, zo vaak staat vermeld: 'Houd goede moed' of 'Wees sterk.' Wij wensen elkaar bij de ingang van het nieuwe jaar 'al het goede'. Als we nu daaraan eens wat vaker terugdenken, kunnen we de tegenslagen, die zich zeker zullen aandienen, ook makkelijker aan.

Troost voor de gemeenschap der heiligen

Als geen ander heeft de apostel Paulus ervaren wat benauwenis betekent. Hoe vaak kwam hij niet geketend in een donkere cel terecht? En dan kan hij toch over zijn lippen krijgen: 'God, de Vader van onze Heer Jezus Christus troost ons in alle benauwenis, onder welke omstandigheden die zich ook kunnen voordoen.' Hij voegt eraan toe: 'opdat wij ook troosten kunnen hen die in allerlei moeilijke omstandigheden verkeren.' Zitten we ergens over in de put, de Heilige Geest trekt ons er uit.

Paulus geeft hier ons een belangrijke en nuttige levensles: als je je door de Heilige Geest laat troosten, hoeveel mensen die om je heen verkeren, kun je dan wel niet tot troost en bemoediging zijn? Dat nu is een uiting van de gemeenschap der heiligen.

Ik moet denken aan de jongen Bas Schipper uit Veendam, twaalf jaar oud, die op één dag alle zestien stationspiano's in ons land be-

speelde, uit liefde voor zijn zieke zus die aan diabetes type 1 lijdt.

Deze kranige kerel had hart voor de zaak, en met dit hart dat overliep van liefde, haalde hij een bedrag binnen dat tien keer hoger lag dan hij aanvankelijk in zijn hoofd had: meer dan 50.000 Euro. De mensen werden door zijn lofwaardig initiatief geraakt en gaven gul.

De nieuwsmedia gaven hier uitgebreid verslag van en dat werd in vele huiskamers gevolgd: Bas vond het prachtig, maar als stoere Groninger van het platteland bleef hij er ook heel nuchter onder. Hij vond het eigenlijk vanzelfsprekend. Net als die dorpsjongens uit Fryslân die onlangs een bejaard echtpaar uit een auto haalden die in het water was beland. Ze voelden zich geen helden, deden gewoon wat ze moesten doen.

Ook in ons kerkelijk leven moed tonen

Onlangs is een boek verschenen van René Groothuis (1951). Onder de titel *Van macht ontdaan. De betekenis van christelijk geloof voor de wereld* roept hij ons op, niet langer te mekkeren over de leegloop en de teruggang van de kerken. Een verstandige oproep is dat, want hoe gemakkelijk kunnen we tegenwoordig ach en wee roepen als we de huidige ledentallen van de Protestantse Kerk en de Rooms-Katholieke kerk vergelijken met de cijfers van vijftig jaar geleden! Dan constateren we een gigantische aderlating en daar wordt je niet vrolijk van. René Groothuis heeft zich met zijn studie in hoofdzaak gebaseerd op de ontwikkelingen binnen de Rooms-Katholieke kerk. Zij is van haar macht ontdaan. Ze is niet langer een dominante speler als het gaat om politiek, mo-

reel en sociaal gezag in de samenleving. Hetzelfde geldt natuurlijk voor de Protestantse Kerk in Nederland.

Ja, stelt Groothuis, inderdaad is het zo dat de Kerk van haar macht is ontdaan, maar dat hoeft nog niet te betekenen dat ze daarom minder betekenisvol kan zijn. We moeten onze angstvallige gedachten over krimp en kerksluitingen ver achter ons laten, ook al is dat loslaten niet altijd gemakkelijk.

René Groothuis geeft ons nog een goed advies mee, waar hij stelt: 'Wat mij persoonlijk helpt bij dit proces is een fragment uit de brief van Paulus aan de Flippenzen (25: 5-8): 'Die gezindheid moet onder u heersen, die ook in Christus Jezus was.'

Het is ook een hint aan de velen die niet meer geloven in een persoonlijke God, die dat al jaren geleden hebben losgelaten. Nogmaals Groothuis hierover: 'Voor mij kan God niet 'iets' zijn. Ik kan geen liefde ontwikkelen voor iets, voor een ding. Een ding kan mij geen geborgenheid geven. Je hebt respect, liefde, geborgenheid, affectieve bindingen nu eenmaal met een persoon. God is daarom voor mij een persoonlijke God, waartoe ik mij affectief verhoud.'

Laten wij met deze gedachten in het achterhoofd, ook als kerken, moed houden en vertrouwen. In Nehemia 8:10 staat het zo kernachtig beschreven: 'Wees niet bekommerd, want de vreugde in de Here is jullie sterkte.' En daarom zou u een bordje boven uw bed moeten hangen met de woorden: 'De God van de hoop vervulle jullie met alle vreugde en vrede in het geloof.' (Romeinen 15:13).

Maurice C.J. Wielenga uit *Joure* is publicist en een vaste medewerker van *Geandewei*

VOLGENDE KEER in G eandewei

'De computer is mijn herder'

